

INFLUENȚA SUPORTULUI SOCIAL ASUPRA RECIDIVEI DEPENDENȚEI DE ALCOOL

Alexandru MARANDICI

Oleg LOZAN

Scopul: Evaluarea influenței suportului social asupra recidivei dependenței de alcool în primul an după tratamentul narcologic spitalicesc în vederea elaborării recomandărilor îndreptate spre fortificarea suportului social pentru pacienții cu alcoolism și prevenirea recidivei în primul an după tratament.

Obiectivele studiului: Analiza studiilor și practicilor internaționale privind influența suportului social asupra recidivei dependenței de alcool în primul an după tratament narcologic spitalicesc; evaluarea percepției pacienților privind influența suportului social asupra recidivei dependenței de alcool în primul an după tratamentul narcologic spitalicesc; evaluarea opiniei medicilor psihiatri-narcologi, psihologi și reprezentanții ONG-urilor din domeniul dependenței privind influența suportului social asupra recidivei dependenței de alcool în primul an după tratamentul narcologic spitalicesc; elaborarea recomandărilor îndreptate spre fortificarea suportului social pentru pacienți cu dependență și prevenirea recidivei în primul an după tratament.

Material și metode. Tipul de studiu: mixt, transversal, descriptiv cu elemente analitice, efectuat prin chestionarea a 305 dependenți de alcool internați repetat pe parcursul a 12 luni în secțiile narcologice a IMSP Dispensarul Republican de Narcologie, IMSP Spitalul de Psihiatrie Bălți și IMSP Spitalul de Psihiatrie Orhei în perioada 14.11.2022-13.03.2023 și efectuarea a 3 ședințe de focus-grup cu participarea medicilor psihiatri-narcologi din sectorul spitalicesc și ambulatoriu, psihologi, lucrători sociali „de la egal la egal” din cadrul ONG-urilor ce acordă suport social dependenților de alcool și părinții dependenților de alcool. *Metodele studiului* – istorică, epidemiologică, sociologică, statistică, comparativă, grafică, focus-grup.

Rezultatele obținute. În studiul cantitativ au predominat respondenți de gen masculin în proporție de 82,6%, față de 17,4% respondenți de gen feminin, ce corespunde tendinței la nivel național, și anume că 16% din persoane aflate la evidența medicului narcolog în Republica Moldova sunt femei (datele din anuarul statistic al ANSP). Cel mai frecvent grup de vârstă a fost cel de 31-40 de ani. De menționat că 35% din respondenți nu sunt angajați în câmpul muncii, 31% în ultimele 6 luni au locuit singuri, 41% au avut un venit mediu lunar de până la 2500 de lei. Majoritatea eșantionului (62%) a relatat că primul consum de alcool s-a realizat până la vârsta de 18 ani, de menționat că 13% din respondenți au confirmat că primul consum de alcool a avut loc până la vârsta de 14 ani. S-a constatat că, în rândul bărbaților, apariția dependenței de alcool a predominat la grupul de vârstă de 21-30 ani (42,9%), pe când la femei predomină grupul de vârstă 31-40 ani (34,0%). Studiul relevă cota mare a respondenților care la prima adresare pentru tratamentul spitalicesc specializat nu l-au finalizat, aflându-se în spital mai puțin de 10 zile (43%). Circa 77% din respondenți după finalizarea ultimului tratament nu s-au prezentat la medicul narcolog de circumscripție nici pentru tratamentul anti recidivant, nici pentru consiliere psihologică. Cea mai vulnerabilă perioadă pentru recidivă sunt primele 3-6 luni după externare, cauzele principale fiind revenirea pacientului în mediul precedent internării în spital, obiceiurile,

tradițiile, iluzia posibilității consumului controlat de alcool. S-a demonstrat că, pentru mediul urban, este caracteristică scăderea frecvenței recăderilor în următoarele luni după externare, în timp ce în mediul rural se atestă un tablou opus cu creșterea frecvenței recăderii în următoarele luni după externare. Femeile dependente de alcool mai frecvent au în calitate de partener de viață o persoană consumatoare episodică sau abuzivă de alcool și, deseori, au un suport social mai scăzut decât bărbații. Bărbații dependenți de alcool beneficiază de un suport mai semnificativ din partea partenerului lor de viață. Femeile sunt sprijinite în mare parte de copii, părinți, surori sau frați. Respondenții au relatat că cel mai scăzut suport social este cel oferit de organizațiile neguvernamentale, colegi de serviciu și vecini. Aproape o pătrime din respondenți au menționat că în mediul lor profesional se consumă alcool. Cele mai dese și posibile cauze ale recidivelor menționate de respondenți sunt: evenimentele cu aspect traumatizant, atracția față de alcool, problemele familiale și resursele financiare insuficiente. Spre deosebire de beneficiarii serviciilor narcologice, specialiștii din domeniul dependenței consideră șomajul, lipsa ocupației, lipsa familiei, vulnerabilitatea socială în ansamblu și stigmatizarea ca fiind cauzele principale ale recidivei în dependența de alcool. Doar unul din 10 respondenți au participat cel puțin o dată la ședințele grupului de suport reciproc. În urma evaluării suportului social după Scala Multidimensională a Suportului Social Perceput s-a constatat că majoritatea eșantionului (58%) percepe suportul primit din partea rețelei sociale ca fiind unul ridicat.

Concluzii: Cercetarea a evidențiat neconcordanța opiniilor experților și pacienților cu dependență alcoolică referitor la nivelul suportului social. Experții din domeniul educației consideră că suportul social oferit persoanelor dependente este unul scăzut sau lipsește total, pe când majoritatea respondenților percep nivelul suportului ca fiind unul ridicat. Pentru a elucida această discordanță va fi necesar de a efectua alte cercetări în acest domeniu. Concluzia cea mai importantă a studiului este că toată rețeaua socială de susținere în ansamblu, grupele de suport reciproc, schimbarea mediului înconjurător al dependentului, combaterea fenomenului de stigmatizare a persoanelor dependente, conlucrarea intersectorială a actorilor principali din domeniul adicției sunt componente de bază necesare pentru a preveni recidiva alcoolismului.

Cuvinte cheie: *alcoholism, recidivă, suport social, adicție, dependențe.*

CRITERII DE SELECTARE A PRESTATORILOR DE SERVICII MEDICALE SPITALICEȘTI

Nina ONOFREI

Mihai CIOCANU

Scopul: Definirea criteriilor de selectare a prestatorilor de servicii medicale în cadrul sistemului de Asigurare Obligatorie de Asistență Medicală în vederea elaborării recomandărilor de îmbunătățire a procesului de contractare a prestatorilor de servicii medicale spitalicești și asigurării accesului populației la servicii medicale de calitate în timp util.

Obiective: Analiza studiilor, legislației naționale și a practicilor internaționale privind selectarea prestatorilor de servicii medicale spitalicești în contextul asigurării accesului